

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av kommunindelningsslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att bestämmelserna i kommunindelningsslagen skall ändras så att de styr kommuner att i samband med ändringar i kommunindelningen förbättra även produktionsstrukturerna när det gäller service. De föreslagna ändringarna gäller kommunernas skyldighet att utgående från en ändring i kommunindelningen göra upp ett avtal om ordnande av förvaltning och service samt bestämmelserna gällande kalkylerat sammanslagningsunderstöd, ersättande av minskning av statsandelar samt stöd för investerings- och utvecklingsprojekt. Dessutom föreslås att bestämmelsen gällande särskilda förutsättningar för ändringar i kommunindelningen skall preciseras i fråga om skyldigheten att ordna kommunal folkomröstning.

Det föreslås att bestämmelsen om avtal om ordnande av förvaltning och service ändras så att i samband med sådana ändringar i kommunindelningen som innebär att en ny kommun bildas eller antalet kommuner minskar, skall berörda kommuner göra upp ett avtal om ordnande av förvaltning och service samt till avtalet foga en plan över hur kommunernas servicestrukturer samordnas för att lönsamheten och effektiviteten skall förbättras.

Det föreslås att bestämmelserna om ersättande av förlust av statsandelar ändras så att kommunernas statsandelar jämförs utgående

från uppgifter för året före ändringen i kommunindelningen. Vid jämförelsen beräknas således de statsandelar som kommunerna erhållit året före ändringen särskilt och den sammanlagda summan jämförs med de statsandelar som kommunerna hade varit berättigade till om ändringen i kommunindelningen hade verkställts detta samma år.

Stödet för investerings- och utvecklingsprojekt föreslås alltså vara tidsbegränsat så att stöd kan beviljas på basis av sådana ändringar i kommunindelningen som innebär att antalet kommuner minskar och som träder i kraft vid ingången av åren 2006—2009. En kommun kunde inte längre ställa erhållandet av stöd som villkor för en ändring i kommunindelningen. Grunderna för beviljande av stöd ändras dessutom så att stöd kan beviljas enbart för sådana projekt genom vilka man försöker förbättra lönsamheten och effektiviteten genom att samordna kommunernas servicestrukturer eller stärka näringsbasen. Högst 1,7 miljoner euro kan beviljas i stöd per ändring i kommunindelningen.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 april 2006. Bestämmelsen om stöd för investerings- och utvecklingsprojekt är tidsbegränsad och tillämpas på sådana ändringar i kommunindelningen som träder i kraft vid ingången av åren 2006—2009.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÄN MOTIVERING.....	3
1. Nuläge	3
2. Målsättning och de viktigaste förslagen.....	5
3. Propositionens konsekvenser	7
4. Beredningen av propositionen	8
DETALJMOTIVERING.....	8
1. Lagförslag.....	8
2. Ikraftträdande.....	11
LAGFÖRSLAGEN.....	11
om ändring av kommunindelningenslagen	11
BILAGA.....	14
PARALLELLTEXTER.....	14
om ändring av kommunindelningenslagen	14

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

Syftet med kommunindelningsslagen (1196/1997) är att kommunindelningen utvecklas så att kommunområdenas enhetlighet och samhällsstrukturens funktionsduglighet förbättras.

I kommunindelningsslagen ställs allmänna och särskilda förutsättningar för ändringar i kommunindelningen. Allmänna förutsättningar är att ändringen i kommunindelningen främjar ordnandet av service för invånarna i området, förbättrar levnadsförhållandena för invånarna i området eller förbättrar verksamhetsmöjligheterna för näringarna i området eller främjar kommunernas funktionsförmåga och verksamhetens lönsamhet. En särskild förutsättning för en ändring i kommunindelningen som innebär att en ny kommun bildas eller att antalet kommuner minskar är att fullmäktige i berörda kommuner föreslår detta, att fullmäktige inte motsätter sig ändringen eller att ett förslag av en kommunindelningsutredare som tillsatts med stöd av lagen vid en kommunal folkomröstning understöds av majoriteten i samtliga berörda kommuner.

I de fall då en kommun motsätter sig en ändring i kommunindelningen eller ställer ordnande av kommunal folkomröstning som villkor för ändringen har det varit oklart om kommunal folkomröstning enligt bestämmelsen skall ordnas i alla de kommuner som berörs av ändringen i kommunindelningen. I praktiken har bestämmelsen tolkats så att folkomröstning har ordnats endast i de kommuner som ställt villkor för eller motsatt sig kommunindelningen.

Enligt den gällande kommunindelningsslagen har kommuner som berörs av en ändring i kommunindelningen utgående från ändringen kunnat göra upp ett avtal om ordnande av förvaltning och service, men kommunerna har inte varit skyldiga att ingå ett sådant avtal. I praktiken har avtal om ordnande av förvaltning och service ingåtts i samband med alla sådana ändringar i kommunindelningen på basis av vilka en ny kommun har bildats eller antalet kommuner har minskat. Avtal om ordnande av förvaltning och service har ofta gjorts upp i samband med det utred-

ningsarbete som utförts av en kommunindelningsutredare som tillsatts av inrikesministeriet i syfte att göra upp en utredning gällande ändringen i kommunindelningen. Avtalet om ordnande av förvaltning och service har inte hängt ihop med någon skyldighet att göra upp en plan över hur kommunernas servicestrukturer skall samordnas för att lönsamheten och effektiviteten skall förbättras.

Då ett avtal om ordnande av förvaltning och service har gjorts upp har utgångspunkten varit att avtalet med stöd av kommunindelningsslagen varit bindande till den del det gällt ordnande av förvaltning och service. Till övriga delar, exempelvis i fråga om det femåriga uppsägningsskydd som ofta har fogats till avtalet, har avtalet inte varit bindande enligt kommunindelningsslagen. I avtalen har man därför i praktiken skiljt åt de delar som är bindande med stöd av kommunindelningsslagen från de delar som endast har ansetts vara politiska linjer.

Staten har understött frivilliga sammanslagningar av kommuner genom att tillsätta en kommunindelningsutredare och genom att på basis av sådana ändringar i kommunindelningen som innebär att antalet kommuner minskar bevilja kalkylerat sammanslagningsunderstöd, ersätta förluster av statsandelar samt bevilja stöd för investerings- och utvecklingsprojekt.

Den gällande bestämmelsen om kalkylerat sammanslagningsunderstöd baserar sig på invånarantalet och är på basis av invånarantalet relaterat störst för små kommuner och minskar i och med att kommunens invånarantal ökar. Överstiger en kommuns invånarantal 10 000 beaktas i kalkylerna endast 10 000 invånare. Understödet betalas graderat under de fem år som följer på ikraftträdandet av ändringen i kommunindelningen och understödets maximibelopp är 6,7 miljoner euro.

Utöver det kalkylerade sammanslagningsunderstödet har kommuner haft rätt att få ersättning för de förluster av statsandelar som föranletts av en ändring i kommunindelningen. Förlusten av statsandelar har beräknats genom att jämföra beloppet av statsandelarna för det år då ändringen trädde i kraft med

statsandelarna året innan.

Enligt kommunernas statsandelssystem som nu är i kraft är en ändring i den på kommunernas skatteinkomster baserade utjämnningen i statsandelarna som föranleds av en ändring i kommunindelningen den omständighet som mest påverkat storleken av förluster av statsandelar. I samband med de tre ändringar i kommunindelningen som verkställdes åren 2003 och 2004 har det inte till följd av nuvarande beräkningssätt uppstått sådana förluster av statsandelar som skall ersättas. Under denna period har statsandelarna ökat till följd av indexjusteringar och ökning av statsandelarna, så på basis av detta beräkningssätt har kommunerna inte förlorat statsandelar. Beräkningssättet enligt gällande bestämmelse har inte påvisat de förluster av statsandelar som kommunerna har orsakats till följd av ändringar i kommunindelningen. Man har för avsikt att ändra kommunernas statsandelssystem från och med ingången av 2006.

Den nyaste bestämmelsen om sammanslagningsunderstöd för kommuner är stödet för investerings- och utvecklingsprojekt som det bestäms om i lagändringen från 2002. Stödet för investerings- och utvecklingsprojekt är en tidsbegränsad stödförform som kommuner har kunnat få om antalet kommuner minskar till följd av ändringen i kommunindelningen. En kommun har kunnat ställa erhållandet av stöd för investerings- och utvecklingsprojekt som villkor för en ändring i kommunindelningen. I praktiken har alla kommuner som berörts av en ändring i kommunindelningen ställt erhållandet av fullt stöd för investerings- och utvecklingsprojekt som villkor för ändringen. Även om det i lag inte har bestämts något maximibelopp för stödet, har stödbeloppet i praktiken fixerats till 1,68 miljoner euro per ändring i kommunindelningen.

Stöd för investerings- och utvecklingsprojekt har kunnat beviljas för investeringar som stöder utvecklandet av sådan infrastruktur som tjänar näringslivet, samhällsbyggandet och miljövärden samt för utvecklingsprojekt inom undervisnings- och kulturverksamheten och social- och hälsovården. Projekt som understötts har bestått av exempelvis olika stora projekt för grundlig förbättring av byggnader

och vägar, men också mindre projekt för byggande av leder för lätt trafik, projekt för utvecklande av gästhamnar och projekt för modernisering av idrottsplaner. Stödet har beviljats alla till samma belopp, oberoende av invånarantalen i de kommuner som berörs av ändringen i kommunindelningen. För små kommuner har stödet således varit betydande men för stora kommuner har det inte haft samma betydelse. Stödet har varit av försökskaraktär och kan fortfarande beviljas på basis av sådana ändringar i kommunindelningen som träder i kraft senast den 1 januari 2005 och som innebär att antalet kommuner minskar.

De år 2002 reformerade bestämmelserna om sammanslagningsunderstöd till kommuner, i synnerhet det stöd för investerings- och utvecklingsprojekt som gäller åren 2003—2005, kan tydligt anses ha ökat kommunernas villighet att påbörja sammanslagningsprojekt. Åren 2002—2004 har tre kommuner beviljats sammanlagt nästan 20,2 miljoner euro i kalkylerat sammanslagningsunderstöd och år 2003 har två kommuner beviljats 3,36 miljoner euro i stöd för investerings- och utvecklingsprojekt och år 2004 har en kommun beviljats 1,68 miljoner euro i stöd för investerings- och utvecklingsprojekt. År 2005 kommer tio kommunsammanslagningar att verkställas och för dessa har i statens budgetproposition för 2005 reserverats 35,55 miljoner euro.

Bestämmelsen om kalkylerat sammanslagningsunderstöd och bestämmelsen om stöd för investerings- och utvecklingsprojekt har fungerat rätt så bra. De utökade sammanslagningsunderstöden har sporrat kommuner till ändringar i kommunindelningen. Bestämmelsen gällande ersättande av minskning av statsandelar har inte fungerat på planerat sätt då statsandelarna har ökat. Då bestämmelsen om ersättande av minskning av statsandelar gavs sjönk statsandelarna och bestämmelsen utjämnade minskningar av statsandelar. En jämförelse som gjorts med stöd av bestämmelsen har inte beskrivit ändringen i statsandelsgrunderna. Detta jämförelsesätt har inte heller beaktat den ändring av kommunernas kalkylerade skatteinkomster som inverkar på utjämnningen av statsandelarna.

I fråga om bestämmelsen om stöd för investerings- och utvecklingsprojekt har den möjlighet som anges i bestämmelsen att som villkor för en ändring i kommunindelningen ställa erhållandet av stöd i praktiken inneburi att kommunerna i alla realiserade fall har ställt erhållandet av fullt stöd som villkor för en ändring i kommunindelningen. Stödbeloppet har således inte kunnat relateras till exempelvis kommunens invånarantal.

2. Målsättning och de viktigaste förslagen

I propositionen föreslagna ändringarna gäller kommunindelningens särskilda förutsättningar för ändringar i kommunindelningen när det gäller skyldigheten att ordna kommunal folkomröstning, skyldigheten att göra upp avtal om ordnande av förvaltning och service samt bestämmelserna i 10 kap. om kalkylerat sammanslagningsunderstöd, ersättande av minskning av statsandelar samt stöd för investerings- och utvecklingsprojekt.

Med hjälp av de föreslagna bestämmelserna försöker man i det stora hela sporra de kommuner som berörs av en ändring i kommunindelningen att genomföra sådana strukturella ändringar som förbättrar lönsamheten. Dessutom är avsikten att vissa bestämmelser skall preciseras så att tolkningsproblem kan undvikas.

Det föreslås att den bestämmelse gällande skyldigheten att ordna kommunal folkomröstning som hänför sig till de särskilda förutsättningarna för ändringar i kommunindelningen preciseras så att om en kommun motsätter sig en ändring i kommunindelningen eller som villkor för en ändring i kommunindelningen ställer att folkomröstning skall ordnas, behöver folkomröstning inte ordnas i andra än sådana kommuner för utredande av om majoriteten understöder ändringen. Den särskilda förutsättningen för ändring i kommunindelningen uppfylls i sådana fall om majoriteten i de kommuner där kommunal folkomröstning har ordnats på grund av att kommunen motsatt sig en ändring eller ställt ordnandet av en folkomröstning som villkor för en ändring vid en kommunal folkomröstning understöder ändringen i kommunindelningen. Preciseringsen motsvarar nuvarande

tolkningspraxis.

Bestämmelsen gällande avtal om ordnande av förvaltning och service föreslås bli ändrad så att kommuner är skyldiga att utgående från sådana ändringar i kommunindelningen som berör dem göra upp avtal om ordnande av förvaltning och service om antalet kommuner minskar till följd av ändringen i kommunindelningen, eller om en ny kommun bildas. Dessutom skall kommunerna göra upp en plan över hur kommunernas servicestrukturer skall samordnas så att lönsamheten och effektiviteten förbättras.

Genom att bestämmelsen om avtal om ordnande av förvaltning och service ändras så, att kommuner är skyldiga att avtala om ordnandet av förvaltning och service samt göra upp en plan över samordningen av sina servicestrukturer strävar man efter att styra kommuner till att redan före uppgörandet av ett förslag till ändring av kommunindelningen planera hur servicestrukturerna kan samordnas så att lönsamheten och effektiviteten förbättras. Bestämmelsen styr kommuner till att dra upp linjer för hur kommunen skall utvecklas och hur tillgången på service och den kvalitativa utvecklingen av servicen skall tryggas. På basis av gällande bestämmelse har kommunerna inte haft någon skyldighet uppgöra sådant plan.

Skyldigheten att göra upp avtal i samband med sådana ändringar i kommunindelningen som innebär att antalet kommuner minskar ändrar inte nuvarande praxis. Avtal om ordnande av förvaltning och service har i praktiken gjorts upp i samband med alla kommun-sammanslagningar. I ingångna avtal har samordningen av servicestrukturerna också i någon mån granskats, men den plan som skall fogas till avtalet torde effektivisera denna granskning.

Utgångspunkten är att avtalet om ordnande av förvaltning och service enligt gällande bestämmelse är bindande. Det föreslås att den plan som görs upp om samordningen av servicestrukturerna inte skall vara bindande på grund av planens karaktär. Under den fem-åriga avtalsperioden skall man också kunna avtala om att servicestrukturerna samordnas på annat sätt än vad som avtalats i samband med avtalet om ordnande av förvaltning och service. I praktiken styr dock planen kom-

munernas verksamhet.

Bestämmelsen gällande kalkylerat sammanslagningsunderstöd föreslås bli preciserad så, att invånarantalet för varje kommun som berörs av en ändring i kommunindelningen skall beaktas vid fastställandet av sammanslagningsunderstödet endast en gång under den femåriga sammanslagningsunderstödsperioden. Ändras kommunindelningen på samma område på nytt under den femårsperiod då sammanslagningsunderstöd betalas ut så, att kommunantalet ytterligare minskar, beaktas invånarantalet i en kommun som redan erhåller sammanslagningsunderstöd inte vid fastställandet av sammanslagningsunderstödet. Då betalas sammanslagningsunderstödet endast på basis av invånarantalet i en ny kommun som berörs av ändringen i kommunindelningen. I kommunindelningens lag har det inte tidigare funnits någon motsvarande bestämmelse.

Bestämmelsen gällande ersättande av förluster av statsandelar föreslås bli ändrad så att kommunernas statsandelar jämförs utgående från uppgifter för året innan kommunindelningen ändrades. I jämförelsen beräknas särskilt de statsandelar som kommunerna erhållit året före ändringen och den sammanlagda summan jämförs med de statsandelar som kommunerna hade haft rätt till om ändringen i kommunindelningen hade verkställts detta samma år. Den gradering som gäller ersättandet av förluster av statsandelar ändras inte.

Den föreslagna bestämmelsen ändrar det nuvarande beräkningssättet i anslutning till ersättandet av minskningen av statsandelarna. En jämförelse som görs på basis av gällande bestämmelse har åskådliggjort enbart ändringen i mängden statsandelar under två på varandra följande år till följd av en indexjustering av statsandelarna eller sådana ökning av statsandelarna som beror på andra orsaker. Det föreslagna nya beräkningssättet för på ett bättre sätt fram vilka effekter en ändring i kommunindelningen har på statsandelarna.

Det föreslås att i samband med de ändringar i kommunindelningen som verkställs 2006 skall minskningen av statsandelarna räknas utgående från uppgifter för 2006 enligt de nya statsandelsgrunder som ingår i det re-

formerade statsandelssystemet för 2006. En jämförelse som görs enligt statsandelssystemet för 2006 visar bättre vilka förluster av statsandelar en ändring i kommunindelningen orsakat och ersättningen avspeglar således inte bara skillnaderna i grunderna mellan det nya och gamla statsandelssystemet.

Med tanke på de ändringar i kommunindelningen som träder i kraft 2006 föreslås att en kommuns förluster av statsandelar efter den ersättning som betalas för fem års minskning av statsandelar får vara högst 400 000 euro. Denna bestämmelse ansågs vara nödvändig i fråga om de ändringar i kommunindelningen som verkställs år 2006, eftersom kommunerna inte känner till vilka effekter ändringar i kommunindelningen har på kommunernas statsandelar enligt det nya statsandelssystemet. Ersättning för förluster av statsandelar betalas till kommuner i fem års tid enligt en sjunkande gradering och således uppstår det alltid förluster av statsandelar för kommunerna. I bestämmelsen ställs en maximigräns för en kommuns förluster i fråga om de ändringar i kommunindelningen som träder i kraft 2006. Det är inte ändamålsenligt att i den nya lag om statsandelar till kommunerna som reglerar kommunernas statsandelssystem ta med övergångsbestämmelser med tanke på ändringar i kommunindelningen, så om detta måste bestämmas i kommunindelningens lag.

Det föreslås att det skall bestämmas att stödet för investerings- och utvecklingsprojekt fortfarande är en tidsbegränsad stödform. Stöd kan beviljas på basis av sådana ändringar i kommunindelningen som innebär att antalet kommuner minskar och som träder i kraft vid ingången av 2006—2009. Stödet för investerings- och utvecklingsprojekt är beroende av prövning. Stöd kan beviljas för projekt med hjälp av vilka man försöker förbättra lönsamheten och effektiviteten genom att samordna kommunernas servicestrukturer eller stärka näringsbasen. Genom stödet försöker man således främja strukturella ändringar och öka verksamhetens effektivitet eller stärka näringsbasen. Stödet är av engångskaraktär. I lagen bestäms också om stödets maximalbelopp som är 1,7 miljoner euro per ändring i kommunindelningen.

Den föreslagna bestämmelsen om stöd för

investerings- och utvecklingsprojekt ändrar den gällande bestämmelsen så att en kommun inte kan ställa erhållandet av stöd som villkor för en ändring i kommunindelningen. Från bestämmelsen avlägsnas också omnämmandet av förvaltningsområden. Bestämmelsen gällande maximibeloppet ändrar också på nuvarande praxis enligt vilken en sammanslagen kommun i praktiken har fått 1,68 miljoner euro oberoende av kommunens storlek.

3. Propositionens konsekvenser

Propositionen har huvudsakligen ekonomiska konsekvenser. Den både minskar och ökar statens utgifter. Propositionen har vissa samhällseliga konsekvenser samt regionalutvecklingskonsekvenser. Några omedelbara konsekvenser för miljön bedöms propositionen inte ha.

Avtalet om ordnande av förvaltning och service samt skyldigheten att göra upp en plan gällande samordningen av servicestrukturen styr i de flesta fall berörda kommuner till att dra upp linjer för hur kommunen skall utvecklas efter ändringen samt granska hur tillgången på service samt servicekvaliteten kan tryggas i framtiden. Skyldigheten att göra upp ett avtal och en plan uppskattas att förbättra kommunförvaltningens effektivitet. Skyldigheten att göra upp en plan kan emellertid i vissa fall försvåra ändringar i kommunindelningen eftersom lösningarna gällande samordningen av servicestrukturen också kan vara mycket omtvistade.

Preciseringen i bestämmelsen om kalkylerat sammanslagningsunderstöd, enligt vilken endast invånarantalet i en ny kommun som sammanslås skall beaktas vid beviljandet av sammanslagningsunderstöd för en ny kommunindelning under den femåriga sammanslagningsunderstödsperioden, bedöms inte vara av ekonomisk betydelse. Sammanslagningar av kommuner har inte tidigare genomförts så att kommunindelningen på nytt skulle ha ändrats under perioden för sammanslagningsunderstödet.

De ersättningar som betalas för minskade statsandelar ökar efter den föreslagna ändringen, eftersom en jämförelse som görs utgående från uppgifter för samma år beskriver bättre vilka verkliga förluster av statsandelar

en ändring i kommunindelningen orsakar och vilka effekter ändringar i statsandelsgrunderna, till exempel i befolkningstätheten, har på statsandelsbeloppet. Det nya sättet att räkna visar vilka verkliga förluster av statsandelar ändringarna i kommunindelningen föranleder kommunerna.

Det är svårt att på förhand bedöma de ekonomiska verkningarna av den föreslagna ändringen när det gäller sättet att räkna ut förlusten av statsandelar, eftersom verkningarna avviker från varandra i olika kommuner. I samband med de tre ändringar i kommunindelningen som verkställdes åren 2003 och 2004 har det inte enligt gällande beräkningsätt uppstått förluster av statsandelar. Enligt exempelberäkningar som räknats ut enligt det nya beräkningsättet skulle förlusterna av statsandelar ha varit 0—2,5 miljoner euro per år och sammanslagning. Kostnadseffekten av bestämmelsen gällande ersättande av förluster av statsandelar beräknas uppgå till 1 miljon euro per ändring i kommunindelningen.

Maximibeloppet på 400 000 euro i fråga om skillnaden mellan den minskning av statsandelar som gäller sådana ändringar i kommunindelningen som träder i kraft 2006 och den ersättning som betalas för minskningen kan öka statens utgifter åren 2007—2010. Det beräknas att år 2006 kommer två ändringar i kommunindelningen att verkställas, vilka utgående från den redan kända ändring som gäller Rovaniemi stad och Rovaniemi landskommun inte bedöms medföra nämnvärda förluster av statsandelar med stöd av den reform av statsandelssystemet som genomförs år 2006.

Ändringen av bestämmelsen om stöd för investerings- och utvecklingsprojekt sänker de statliga utgifterna eftersom kommuner inte längre kan ställa erhållandet av stöd eller erhållandet av maximalt stöd som villkor för en ändring i kommunindelningen. Den föreslagna bestämmelsen om stöd för investerings- och utvecklingsprojekt minskar i praktiken det stöd som små kommuner får beräknat per invånare. Preciseringen av kriterierna för beviljande innebär också att alla kommuner inte på samma sätt som i dagens läge får maximalt stöd eller att kommunerna inte får stöd för alla sådana projekt som de hade fått stöd för enligt gällande bestämmelse.

Det beräknas att stöd för investerings- och utvecklingsprojekt åren 2006—2008 betalas endast för sex ändringar i kommunindelningen, eftersom ändringar i kommunindelningen vanligtvis har verkställts utgående från kommunalvalsperiod. Utgående från de sex beräknade ändringarna i kommunindelningen är kostnaderna för bestämmelsen om stöd för investerings- och utvecklingsprojekt under åren 2006—2008 sammanlagt 6 miljoner euro. Eftersom bestämmelsen om stöd för investerings- och utvecklingsprojekt tillämpas ännu på de ändringar i kommunindelningen som träder i kraft vid ingången av 2009, påverkar bestämmelsen statens utgifter fortfarande 2009. Det beräknas att år 2009 kommer ca 10 ändringar i kommunindelningen att verkställas, så kostnadseffekten av bestämmelsen om stöd för investerings- och utvecklingsprojekt är ca 10 miljoner euro.

Avsikten är att de föreslagna ändringarna skall genomföras inom de statsfinansiella ramar som godkänts för åren 2005—2008 inom ramen för det anslag på 35 miljoner euro som på årsnivå anvisats som sammanslagningsunderstöd till kommuner och för sådana investeringsstöd som främjar sammanslagningar av kommuner. Eftersom det föreslås att bestämmelsen om stöd för investerings- och utvecklingsprojekt skall tillämpas ännu 2009, förutsätter bestämmelsen anslag även för 2009.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har utarbetats av en arbetsgrupp som tillsatts av inrikesministeriet den

17 februari 2004. Arbetsgruppen hade i uppdrag att utreda en reform av bestämmelserna om sammanslagningsunderstöden enligt kommunindelningsslagen samt de understöd som beviljas för kommunernas samarbetsprojekt. Arbetsgruppen bestod av företrädare för inrikesministeriet, finansministeriet, Finlands Kommunförbund och två kommuner.

Utlåtande om utkastet till propositionen avgavs av finansministeriet, undervisningsministeriet, kommunikationsministeriet, handels- och industriministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, arbetsministeriet, miljöministeriet och jord- och skogsbruksministeriet. Undervisningsministeriet ansåg i sitt utlåtande att bestämmelsen om ersättning av förluster av statsandelar inte i fråga om år 2006 i förväg borde bindas till den fortfarande öppna reformen av statsandelssystemet 2006. Miljöministeriet framhöll att den tidigare mera allmänt hållna formuleringen av bestämmelsen om stöd för investerings- och utvecklingsprojekt hade varit mera motiverad än de föreslagna mera begränsade projekten. Justitieministeriet ansåg i sitt utlåtande att man i fråga om avtalet om ordnande av förvaltning och service borde precisera vilka faktorer avtalets bindande karaktär omfattar och vad som i motiveringen avses med att den plan som fogas till avtalet styr kommunerna. Finlands Kommunförbund ansåg att bestämmelsen om ersättning av förluster av statsandelar i detta sammanhang borde ha ändrats genom att lindra graderingen av ersättningar som betalas. Man har strävat efter att i mån av möjlighet beakta remissinstansernas anmärkningar.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

4 §. Särskilda förutsättningar vid bildande av nya kommuner och upplösning av kommuner.

Utgående från ordalydelsen i den gällande paragrafens 2 mom. har det varit oklart huruvida kommunal folkomröstning måste ordnas i alla berörda kommuner om någon kommun

inte föreslår en ändring i kommunindelningen. Därför preciseras ordalydelsen i 2 mom. så att om en kommun motsätter sig eller ställer ordnande av kommunal folkomröstning som villkor för en ändring i kommunindelningen, räcker det som särskild förutsättning för ändringen att majoriteten vid en kommunal folkomröstning som ordnats i denna kommun understöder ändringen i kommun-

indelningen. Kommunal folkomröstning behöver således inte ordnas i alla kommuner som berörs av ifrågavarande ändring i kommunindelningen, utan ändringen förutsätter majoritet i de kommuner där kommunal folkomröstning har ordnats på grund av att kommunen motsatt sig ändringen eller ställt ordnandet av folkomröstning som villkor för ändringen.

9 §. Avtal om ordnande av förvaltning och service.

Enligt paragrafen är kommuner skyldiga att utgående från en sådan ändring i kommunindelningen som innebär att en ny kommun bildas eller att antalet kommuner minskar göra upp ett avtal om ordnande av förvaltning och service samt en plan över hur kommunernas servicestrukturer skall samordnas för att lönsamheten och effektiviteten skall förbättras. I planen skall riktlinjer dras upp för hur kommunen skall utvecklas efter ändringen i kommunindelningen, så att tillgången på service och den kvalitativa utvecklingen skall tryggas. I planen skall anges hur kommunernas personalresurser och andra resurser som tidigare varit åtskilda kommer att användas effektivare för att den sammanslagna kommunen skall utvecklas så att den motsvarar invånarnas behov.

Utgångspunkten är att ett avtal om ordnande av förvaltning och service är bindande, dock inte till den del som det till avtalet fogas sådant som inte gäller förvaltning och service. I avtalet skall således punkter som är bindande enligt kommunindelninglagen skiljas från andra villkor. Avtalets bindande karaktär gäller endast det interna ordnandet av förvaltning och service och inte sådana instanser som ordnar service för kommunen. Planen är inte bindande.

Enligt paragrafens 2 mom. skall ett avtal om ordnande av förvaltning och service samt den plan som fogas till avtalet fogas till framställningen av kommunens fullmäktige om en ändring i kommunindelningen. Verkställs en ändring i kommunindelningen på något annat sätt än på förslag från kommunerna, är berörda kommuner skyldiga att göra upp avtal och plan om ordnande av förvaltning och service innan kommunindelningen träder i kraft. Avtalet och planen om ordnande av förvaltning och service skall till-

ställas inrikesministeriet.

38 §. Kalkylerat sammanslagningsunderstöd.

I paragrafen bestäms om rätten till sammanslagningsunderstöd för sådana kommuner som berörs av en kommunindelning, om ändringen i kommunindelningen innebär att antalet kommuner minskar. Invånarantalet utgör grund för understödet.

Den gällande paragrafens 5 mom. som gäller inrikesministeriets befogenhet att besluta om understödet överförs till 6 mom. Till paragrafen fogas ett nytt 5 mom. enligt vilket invånarantalet i kommuner som berörs av en ändring i kommunindelningen vid fastställandet av sammanslagningsunderstödet skall beaktas enbart en gång under en femårig sammanslagningsunderstödsperiod. Om kommunindelningen under betalningsperioden ändras så att antalet kommuner minskar ytterligare, beaktas vid fastställandet av sammanslagningsunderstödet inte invånarantalet i en kommun som redan får sammanslagningsunderstöd. Således om till exempel två kommuner redan sammanslagits inverkar inträdet av en tredje kommun endast enligt invånarantalet i den nya kommun som berörs av ändringen i kommunindelningen. I fråga om beaktandet av invånarantalet iaktas i övrigt 3 mom. som säger att om invånarantalet överstiger 10 000, beaktas i kalkylen endast 10 000 invånare. Efter den femåriga sammanslagningsunderstödsperioden är kommuner som berörs av en ändring i kommunindelningen berättigade till kalkylerat sammanslagningsunderstöd enligt lagen.

39 §. Ersättande av minskning av statsandelar.

Det föreslås att paragrafens 2 mom. skall ändras så att det vid ersättandet av en minskning av statsandelarna tas i bruk ett beräkningssätt enligt vilket ändringen av statsandelarna fastställs genom att den allmänna statsandel, den på skatteinkomster baserade utjämningen av statsandelarna och de uppgiftsbaserade statsandelarna för driftkostnader som kommunerna beviljats året före ändringen i kommunindelningen jämförs med en situation enligt vilken ändringen i kommunindelningen skulle ha verkställts samma år. Genom en jämförelse som gjorts utgående från uppgifter för samma år får man reda på

vilka särskilda effekter sådana ändringar i grunderna för fastställandet av statsandelar som föranleds av ändringar i kommunindelningen, exempelvis kommunens befolkningstäthet eller skatteinkomster, har på kommunernas totala statsandelar. Ändringen av statsandelarna ersätts under de fem år som följer på ändringen i kommunindelningen med en summa vars belopp minskar för varje år på basis av en beräkning i enlighet med gällande lag.

Till paragrafen föreslås ett nytt 3 mom. enligt vilket skillnaden mellan den beräknade minskning av statsandelarna som föranleds av ändringen i kommunindelningen och den ersättning som betalas för minskningen av statsandelarna får i samband med de ändringar i kommunindelningen som träder i kraft vid ingången av 2006 vara sammanlagt högst 400 000 euro. Ersättningsbeloppet räknas ut genom att den allmänna statsandel, den på skatteinkomster baserade utjämningen av statsandelarna och de uppgiftsbaserade statsandelarna för driftskostnader vilka särskilt räknats ut för det år då ändringen i kommunindelningen trätt i kraft jämförs med motsvarande statsandelar som betalas på basis av ändringen i kommunindelningen. Jämförelsen grundar sig på de statsandelar om vilka beslut har fattats med stöd av 16 § 2 mom. i lagen om statsandelar till kommunerna och hänsyn tas inte till justeringen av statsandelarna till undervisnings- och kulturverksamheten. I jämförelsen skall beaktas också eventuella förluster som föranletts av lagens övergångsbestämmelser.

Minskar statsandelarna med över 400 000 euro, betalar inrikesministeriet det överstigande beloppet årligen till kommunen i form av ett fast belopp under de fyra år som följer på ikraftträdandet. Det överstigande beloppet betalas i enlighet med 5 mom. i samband med sammanslagningsunderstöden.

Det föreslås att 3 och 4 mom. i den gällande paragrafen överförs med nästan oförändrat sakinhåll till nya 4 och 5 mom. I paragrafens 4 mom. bestäms om ersättning för minskning av statsandelar, när fler än en kommun får ersättning som grund för kommunernas invånarantal används dock befolkningsuppgifterna för året före det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft. I

5 mom. föreskrivs såsom tidigare om betalningen av ersättningarna i samband med betalningen av sammanslagningsunderstödet.

40 §. Stöd för investerings- och utvecklingsprojekt.

I paragrafen bestäms om stöd för investerings- och utvecklingsprojekt som kan beviljas på basis av sådana ändringar i kommunindelningen som innebär att antalet kommuner minskar och som verkställs vid ingången av åren 2006, 2007, 2008 och 2009. Paragrafens 1 mom. ändras så att investerings- och utvecklingsprojekten inte begränsas av att vissa förvaltningsområden nämns. Beviljandet av stöd förutsätter att man med projektet strävar efter att förbättra lönsamheten och effektiviteten genom att samordna kommunernas servicestrukturer eller stärka kommunens näringsbas. Ett projekt gällande utveckling av infrastrukturen betraktas också som ett projekt som stärker näringsbasen.

Stödet för investerings- och utvecklingsprojekt beviljas fortfarande enligt prövning och i lagen bestäms enbart om maximibeloppet av stödet för investerings- och utvecklingsprojekt. I stöd kan beviljas högst 1,7 miljoner euro per ändring i kommunindelningen. Vid beviljandet av stöd kan exempelvis kommunens invånarantal och areal beaktas.

Enligt 2 mom. skall om stöd för investerings- och utvecklingsprojekt särskilt ansökas i samband med kommunernas framställningar om ändring av kommunindelningen. Ändras kommunindelningen på något annat sätt än på förslag från kommunerna med stöd av 4 § 2 mom., skall om stöd för investerings- och utvecklingsprojekt ansökas en månad efter statsrådets beslut om en ändring i kommunindelningen.

Den gällande lagens 2 mom. överförs med samma sakinhåll till lagens 3 mom. Enligt det skall inrikesministeriet höra den myndighet om projektet som kan bevilja statsandel eller statsunderstöd för projektet.

Det gällande 4 mom. ändras så att inrikesministeriet beslutar om utbetalningen av stödet efter att statsrådet har beslutat om en ändring i kommunindelningen. Enligt ordalydelsen i den gällande lagen beslutar inrikesministeriet om utbetalning av stöd samtidigt som det beslutar om ändringen i kommunindel-

ningen. I ändringar i kommunindelningen tillkommer beslutanderätten dock statsrådet och inte inrikesministeriet.

2. Ikraftträdande

Denna lag föreslås träda i kraft den 1 april 2006. Lagen tillämpas för första gången på sådana ändringar i kommunindelningen som verkställs vid ingången av 2006.

Det föreslås emellertid att lagens 9 § skall tillämpas först på sådana ändringar i kommunindelningen som träder i kraft den 1 januari 2007.

Eftersom den gällande bestämmelsen om stöd för investerings- och utvecklingsprojekt tillämpas ännu på sådana ändringar i kommunindelningen som verkställs vid ingången av 2005, är det ändamålsenligt att lagen träder i kraft först efter ingången av 2005. Lagen bör ändå träda i kraft i god tid före utgången av juni 2005, eftersom beslut om

ändringar i kommunindelningen med stöd av kommunindelningslagen skall fattas före utgången av juni året innan. Därför skall beslut om sådana ändringar i kommunindelningen som träder i kraft vid ingången av 2006 fattas senast den 30 juni 2005.

Beredningen av de ändringar i kommunindelningen som träder i kraft vid ingången av 2006 har för sin del i kommunerna framskridit så långt, att det i samband med dem inte kan förutsättas avtal eller planer om ordnande av förvaltning och service enligt 9 §. Kommuners framställningar gällande sådana ändringar i kommunindelningen som träder i kraft vid ingången av 2006 görs redan i slutet av 2004.

Åtgärder som gäller verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslagen

Lag

om ändring av kommunindelningslagen

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i kommunindelningslagen av den 19 december 1997 (1196/1997) 4 § 2 mom., samt 9, 39 och 40 §, av dem 39 och 40 § sådana de lyder i lag 1447/2001, samt *fogas* till 38 §, sådan den lyder i nämnda lag 1447/2001, ett nytt 5 mom., varvid det nuvarande 5 mom. blir 6 mom., som följer:

4 §

Särskilda förutsättningar vid bildande av nya kommuner och upplösning av kommuner

En ändring i kommunindelningen som innebär att en ny kommun bildas eller att antalet kommuner minskar kan också verkställas om inte fullmäktige i någon berörd kommun motsätter sig detta, eller om det förslag av en

kommunindelningsutredare som avses i 8 § 2 och 4 mom. vid en kommunal folkomröstning understöds av majoriteten i samtliga berörda kommuner. Om endast någon berörd kommun har motsatt sig ändringen i kommunindelningen kan ändringen verkställas, ifall kommunindelningsutredarens förslag vid en kommunal folkomröstning som ordnas i en sådan kommun understöds av majoriteten.

9 §

Avtal om ordnande av förvaltning och service

Innebär ändringen i kommunindelningen att en ny kommun bildas eller att antalet kommuner minskar, skall berörda kommuner avtala om hur förvaltningen och servicen skall ordnas på det område som ändringen gäller, och till avtalet skall fogas en plan över hur kommunernas servicestrukturer samordnas så att lönsamheten och effektiviteten förbättras. Avtalet skall iakttas under de fem år som följer efter det att ändringen i kommunindelningen har trätt i kraft, om inte en kortare tid har avtalats eller om inte omständigheterna har förändrats så att det inte är möjligt att följa avtalet.

Avtalet om ordnande av förvaltningen och servicen samt planen skall bifogas berörda kommuners framställningar enligt 6 § 1 mom. om ändringar i kommunindelningen. Verkställs ändringen i kommunindelningen med stöd av 4 § 2 mom., skall berörda kommuner innan kommunindelningen träder i kraft göra upp ett avtal och en plan enligt 1 mom. och lämna dessa till inrikesministeriet.

38 §

Kalkylerat sammanslagningsunderstöd

Ändras kommunindelningen under betalningsperioden för sammanslagningsunderstödet så att kommunerna vore berättigade till nytt kalkylerat sammanslagningsunderstöd, beaktas vid bestämmandet av sammanslagningsunderstödet inte invånarantalet i en kommun som redan får sammanslagningsunderstöd.

39 §

Ersättande av minskning av statsandelar

Om en i 38 § avsedd ändring i kommunindelningen minskar berörda kommuners statsandelar beviljas kommunerna på grund av minskningen under det år då ändringen i

kommunindelningen träder i kraft och de därpå följande fyra åren ersättning för minskningen av statsandelarna.

Beloppet av den ersättning som betalas för det år då en ändring i kommunindelningen träder i kraft beräknas genom att den allmänna statsandel, den på skatteinkomster baserade utjämning av statsandelarna och de uppgiftsbaserade statsandelar för driftskostnader som de berörda kommunerna beviljats året före det år ändringen träder i kraft jämförs med de motsvarande statsandelar som skulle betalas på basis av en sådan kommunindelning som hade verkställts samma år. Kalkylen görs av inrikesministeriet utifrån uppgifter som lämnats av vederbörande ministerier som avses i lagen om statsandelar till kommunerna (1147/1996). Under det första året efter året då ändringen i kommunindelningen träder i kraft är ersättningsbeloppet 80 procent, under det andra året 60 procent, under det tredje året 40 procent och under det fjärde året 20 procent av beloppet under det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft.

I fråga om sådana ändringar i kommunindelningen som träder i kraft år 2006 beräknas beloppet av ersättningen genom att den allmänna statsandel, den på skatteinkomster baserade utjämning av statsandelarna och de uppgiftsbaserade statsandelar för driftskostnader om vilka beslut har fattats med stöd av 16 § 2 mom. i lagen om statsandelar till kommunerna för det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft jämförs med de motsvarande statsandelar för kommunerna om vilka särskilt skulle ha fattats beslut om ändringen i kommunindelningen inte hade verkställts samma år. Överstiger skillnaden mellan minskningen av statsandelarna och den ersättning som betalas för minskningen då 400 000 euro, betalas det överstigande beloppet årligen till kommunen i form av ett fast belopp under de fyra år som följer på ikraftträdandet.

När flera kommuner än en får ersättning fördelas ersättningen mellan kommunerna i förhållande till invånarantalen. Som grund för kommunernas invånarantal används befolkningsuppgifterna enligt befolkningsdatalagen för året före det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft.

Inrikesministeriet betalar ersättningarna i samband med betalningen av sammanslagningsunderstödet.

40 §

Stöd för investerings- och utvecklingsprojekt

Inrikesministeriet kan för främjande av sådana ändringar i kommunindelningen som träder i kraft vid ingången av åren 2006—2009 och som avses i 38 § bevilja kommuner stöd för sådana investerings- och utvecklingsprojekt med hjälp av vilka man strävar efter att förbättra lönsamheten och effektiviteten genom att samordna kommunernas servicestrukturer eller stärka näringsbasen. Stödet för investerings- och utvecklingsprojekt kan vara högst 1 700 000 euro per ändring i kommunindelningen.

Kommunerna skall särskilt ansöka om stöd för investerings- och utvecklingsprojekt i samband med sina framställningar om ändringar i kommunindelningen eller vid en sådan ändring i kommunindelningen som

genomförs med stöd av 4 § 2 mom. en månad efter ett beslut av statsrådet om ändring i kommunindelningen.

Om kommunerna ansöker om stöd för investerings- och utvecklingsprojekt för ett i 1 mom. avsett projekt för vilket en annan myndighet kan bevilja statsandel eller statsunderstöd med stöd av någon annan lag eller ur anslag som i statsbudgeten anvisats för något annat ändamål, skall inrikesministeriet före beviljandet av stödet höra denna myndighet.

Inrikesministeriet beslutar om utbetalningen av stödet efter att statsrådet har beslutat om ändring av kommunindelningen.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2005.

Lagen tillämpas första gången på sådana ändringar i kommunindelningen som verkställs vid ingången av 2006.

Lagens 9 § tillämpas dock först på sådana ändringar i kommunindelningen som träder i kraft den 1 januari 2007.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 14 december 2004

Republikens President

TARJA HALONEN

Region- och kommunminister *Hannes Manninen*

Lag**om ändring av kommunindelningenslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kommunindelningenslagen av den 19 december 1997 (1196/1997) 4 § 2 mom., samt 9, 39 och 40 §,
av dem 39 och 40 § sådana de lyder i lag 1447/2001, samt
fogas till 38 §, sådan den lyder i nämnda lag 1447/2001, ett nytt 5 mom., varvid det nuvarande 5 mom. blir 6 mom., som följer:

Gällande lydelse

4 §

Särskilda förutsättningar vid bildande av nya kommuner och upplösning av kommuner

Föreslagen lydelse

4 §

Särskilda förutsättningar vid bildande av nya kommuner och upplösning av kommuner

En ändring i kommunindelningen som innebär att en ny kommun bildas eller att antalet kommuner minskar kan också verkställas om inte fullmäktige i någon berörd kommun motsätter sig detta, eller om det förslag av en kommunindelningsutredare som avses i 8 § 2 och 4 mom. vid en kommunal folkomröstning understöds av majoriteten i samtliga berörda kommuner.

9 §

Avtal om ordnande av förvaltning och service

Ändras kommunindelningen, kan de berörda kommunerna avtala om hur förvaltningen och servicen skall ordnas på det område som ändringen gäller. Avtalet skall iakttas under de fem år som följer på att ändringen i kommunindelningen har trätt i kraft, om inte en kortare tid har avtalats el-

En ändring i kommunindelningen som innebär att en ny kommun bildas eller att antalet kommuner minskar kan också verkställas om inte fullmäktige i någon berörd kommun motsätter sig detta, eller om det förslag av en kommunindelningsutredare som avses i 8 § 2 och 4 mom. vid en kommunal folkomröstning understöds av majoriteten i samtliga berörda kommuner. *Om endast någon berörd kommun har motsatt sig ändringen i kommunindelningen kan ändringen verkställas, ifall kommunindelningsutredarens förslag vid en kommunal folkomröstning som ordnas i en sådan kommun understöds av majoriteten.*

9 §

Avtal om ordnande av förvaltning och service

Innebär ändringen i kommunindelningen att en ny kommun bildas eller att antalet kommuner minskar, skall berörda kommuner avtala om hur förvaltningen och servicen skall ordnas på det område som ändringen gäller, och till avtalet skall fogas en plan över hur kommunernas servicestrukturer

Gällande lydelse

ler om inte omständigheterna har förändrats så att det inte är möjligt att följa avtalet.

Föreslagen lydelse

rer samordnas så att lönsamheten och effektiviteten förbättras. Avtalet skall iakttas under de fem år som följer efter det att ändringen i kommunindelningen har trätt i kraft, om inte en kortare tid har avtalats eller om inte omständigheterna har förändrats så att det inte är möjligt att följa avtalet.

Avtalet om ordnande av förvaltningen och servicen samt planen skall bifogas berörda kommuners framställningar enligt 6 § 1 mom. om ändringar i kommunindelningen. Verkställs ändringen i kommunindelningen med stöd av 4 § 2 mom., skall berörda kommuner innan kommunindelningen träder i kraft göra upp ett avtal och en plan enligt 1 mom. och lämna dessa till inrikesministeriet.

38 §

Kalkylerat sammanslagningsunderstöd

Ändras kommunindelningen under betalningsperioden för sammanslagningsunderstödet så att kommunerna vore berättigade till nytt kalkylerat sammanslagningsunderstöd, beaktas vid bestämmandet av sammanslagningsunderstödet inte invånarantalet i en kommun som redan får sammanslagningsunderstöd.

39 §

Ersättning av minskning av statsandelar

Om en i 38 § avsedd ändring i kommunindelningen minskar berörda kommuners statsandelar beviljas kommunerna på grund av minskningen under det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft och de därpå följande fyra åren ersättning för minskningen av statsandelarna.

Beloppet av den ersättning som betalas för det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft beräknas genom att den allmänna statsandel, den på skatteinkomster baserade utjämningen av statsandelarna och de uppgiftsbaserade statsandelar för driftskostnader som beviljats de berörda kom-

39 §

Ersättning av minskning av statsandelar

Om en i 38 § avsedd ändring i kommunindelningen minskar berörda kommuners statsandelar beviljas kommunerna på grund av minskningen under det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft och de därpå följande fyra åren ersättning för minskningen av statsandelarna.

Beloppet av den ersättning som betalas för det år då en ändring i kommunindelningen träder i kraft beräknas genom att den allmänna statsandel, den på skatteinkomster baserade utjämning av statsandelarna och de uppgiftsbaserade statsandelar för driftskostnader som de berörda kommunerna be-

munerna året före det år ändringen träder i kraft jämförs med de motsvarande statsandelar som de kommuner som är verksamma i samma region efter det att ändringen i kommunindelningen trätt i kraft erhållit det år då ändringen träder i kraft. Kalkylen görs av inrikesministeriet utifrån uppgifter som lämnats av undervisningsministeriet och av social- och hälsovårdsministeriet. Under det första året efter året då ändringen i kommunindelningen träder i kraft är ersättningsbeloppet 80 procent, under det andra året 60 procent, under det tredje året 40 procent och under det fjärde året 20 procent av beloppet under det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft.

När flera kommuner än en får ersättning fördelas ersättningen mellan kommunerna i förhållande till invånarantalen. Som grund för kommunernas invånarantal används befolkningsuppgifterna enligt befolkningsdatalagen vid ingången av det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft.

Inrikesministeriet betalar ersättningarna i samband med betalningen av sammanslagningsunderstödet.

viljats året före det år ändringen träder i kraft jämförs med *de motsvarande statsandelar som skulle betalas på basis av en sådan kommunindelning som hade verkställts samma år*. Kalkylen görs av inrikesministeriet utifrån uppgifter som lämnats av *vederbörande ministerier som avses i lagen om statsandelar till kommunerna (1147/1996)*. Under det första året efter året då ändringen i kommunindelningen träder i kraft är ersättningsbeloppet 80 procent, under det andra året 60 procent, under det tredje året 40 procent och under det fjärde året 20 procent av beloppet under det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft.

I fråga om sådana ändringar i kommunindelningen som träder i kraft år 2006 beräknas beloppet av ersättningen genom att den allmänna statsandel, den på skatteinkomster baserade utjämning av statsandelarna och de uppgiftsbaserade statsandelar för driftskostnader om vilka beslut har fattats med stöd av 16 § 2 mom. i lagen om statsandelar till kommunerna för det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft jämförs med de motsvarande statsandelar för kommunerna om vilka särskilt skulle ha fattats beslut om ändringen i kommunindelningen inte hade verkställts samma år. Överstiger skillnaden mellan minskningen av statsandelarna och den ersättning som betalas för minskningen då 400 000 euro, betalas det överstigande beloppet årligen till kommunen i form av ett fast belopp under de fyra år som följer på ikraftträdandet.

När flera kommuner än en får ersättning fördelas ersättningen mellan kommunerna i förhållande till invånarantalen. Som grund för kommunernas invånarantal används befolkningsuppgifterna enligt befolkningsdatalagen för året före det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft.

Inrikesministeriet betalar ersättningarna i samband med betalningen av sammanslagningsunderstödet.

Gällande lydelse

40 §

Stöd för investerings- och utvecklingsprojekt

Inrikesministeriet kan, om kommunerna anser det vara nödvändigt med tanke på en ändring i kommunindelningen, för främjande av i 38 § avsedd ändring i kommunindelningen bevilja kommunerna stöd för investerings- och utvecklingsprojekt som gäller näringsväsendet, samhällsstrukturen, miljövården, utbildnings- och kulturväsendet samt social- och hälsovården.

Om kommunerna anhåller om stöd för investerings- och utvecklingsprojekt för ett i 1 mom. avsett projekt för vilket en annan myndighet kan bevilja statsandel eller statsunderstöd med stöd av någon annan lag eller ur anslag som i statsbudgeten anvisats för något annat ändamål, skall inrikesministeriet före beviljandet av stödet höra denna myndighet.

Om en kommun som berörs av en ändring i kommunindelningen har satt i 1 mom. avsett stöd som villkor för ändringen, kan ändringen i kommunindelningen göras endast om stöd beviljas.

Inrikesministeriet beslutar om utbetalning av stödet samtidigt som det beslutar om ändringen i kommunindelningen.

Denna paragraf tillämpas på ändringar i kommunindelningen som träder i kraft vid ingången av 2003, 2004 eller 2005.

Föreslagen lydelse

40 §

Stöd för investerings- och utvecklingsprojekt

Inrikesministeriet kan för främjande av sådana ändringar i kommunindelningen som träder i kraft vid ingången av åren 2006—2009 och som avses i 38 § bevilja kommuner stöd för sådana investerings- och utvecklingsprojekt med hjälp av vilka man strävar efter att förbättra lönsamheten och effektiviteten genom att samordna kommunernas servicestrukturer eller stärka näringsbasen. Stödet för investerings- och utvecklingsprojekt kan vara högst 1 700 000 euro per ändring i kommunindelningen.

Kommunerna skall särskilt ansöka om stöd för investerings- och utvecklingsprojekt i samband med sina framställningar om ändringar i kommunindelningen eller vid en sådan ändring i kommunindelningen som genomförs med stöd av 4 § 2 mom. en månad efter ett beslut av statsrådet om ändring i kommunindelningen.

Om kommunerna ansöker om stöd för investerings- och utvecklingsprojekt för ett i 1 mom. avsett projekt för vilket en annan myndighet kan bevilja statsandel eller statsunderstöd med stöd av någon annan lag eller ur anslag som i statsbudgeten anvisats för något annat ändamål, skall inrikesministeriet före beviljandet av stödet höra denna myndighet.

Inrikesministeriet beslutar om utbetalningen av stödet efter att statsrådet har beslutat om ändring av kommunindelningen.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2005.

Lagen tillämpas första gången på sådana ändringar i kommunindelningen som verkställs vid ingången av 2006.

Lagens 9 § tillämpas dock först på sådana ändringar i kommunindelningen som

18

Gällande lydelse

RP 264/2004 rd

Föreslagen lydelse

träder i kraft den 1 januari 2007.

*Åtgärder som verkställigheten av lagen
förutsätter får vidtas innan lagen träder i
kraft.*
